

I. Prezentare generală

Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est (PSESE) este cea mai ambițioasă încercare a **Comunității Internaționale (UE și SUA) de stabilizare** a fostului spațiu iugoslav și a Balcanilor.

Lansat în 1999, la Köln, PSESE este o **inițiativă politică** destinată **încurajării cooperării dintre statele Europei de Sud-Est**, precum și sprijinirii eforturilor acestor țări de **integrare politică și economică în structurile europene și euro-atlantice**.

Deși **nu are un buget propriu**, PSESE a reușit **atragera** din diferite surse (IFI, state donatoare) a **unor resurse financiare considerabile**, gestionate prin proiecte la nivel regional.

Țări beneficiare: Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, FRI Macedonia, R. Moldova, România și Serbia și Muntenegru.

Țări susținătoare: statele membre UE, Canada, Elveția, Japonia, Norvegia, Federația Rusă, Slovacia, SUA, Turcia.

Alți participanți: Organizații internaționale: ONU, OSCE, Consiliul Europei, NATO, OECD; Instituții financiare internaționale: BIRD, FMI, BERD, BEI; Inițiative regionale: OCEMN, ICE, SECI, SEECP.

Instrumentul politic cel mai important al PSESE este **Masa Regională („Regional Table”)**, care îndeplinește rolul de organism de supraveghere. Activitatea curentă a PSESE se desfășoară în cadrul a **trei Mese de Lucru:**

Masa de lucru I: probleme privind democrația și drepturile omului;

Masa de Lucru II: reconstrucția economică, cooperarea și dezvoltarea;

Masa de Lucru III: problemele de securitate și apărare, inclusiv justiție și afaceri interne, în două sub-mese de lucru.

La **Bruxelles** funcționează **Secretariatul PSESE**, condus de **Coordonatorul Special al Pactului de Stabilitate**, numit de Uniunea Europeană (dr. **Erhard BUSEK**), care deține și **președinția Mesei Regionale**.

Principalele **sarcini ale Secretariatului** constau în: alinierea strategiilor politice ale participanților la PSESE; coordonarea inițiativelor noi sau deja existente în regiune; evitarea suprapunerilor cu alte inițiative din regiune.

Principalele domenii de activitate ale PSESE sunt: Democrația Locală și Cooperarea Transfrontalieră; Dezvoltare economică; Infrastructura; Investițiile și Comerțul; Justiție și Afaceri Interne; Cooperare în domeniul securității; Dezvoltarea capitalului uman; Cooperarea Parlamentară;

În prezent, se conturează din ce în ce mai pregnant tendința de **preluare de către regiunea sud-est europeană a unor inițiative ale PSESE** („regional ownership”).

II. Realizări notabile

În domeniul instituțional, PSESE a reușit crearea și dezvoltarea unor structuri cu atribuții în diferite sectoare de interes regional, în demersul de apropiere a regiunii de standardele europene în domeniile vizate.

- **Centrul Regional SECI pentru Combaterea Criminalității Transfrontaliere de la București** (cea mai importantă inițiativă a PSESE);
- Secretariatul Inițiativei Pactului de Stabilitate pentru Combaterea Crimei Organizate în Sud-Estul Europei (**Secretariatul SPOC**), înființat în anul 2003, la București;
- Centrul Regional al Inițiativei Anti-Corupție a Pactului de Stabilitate (**Centrul Regional SPAI**), de la Sarajevo (în prezent, deplin operațional).
- Centrul Regional pentru Migrație, Azil și Întoarcere a Refugiaților (**Centrul Regional MARRI**), de la Skopje (în prezent, deplin operațional).
- **Centrul Regional RACVIAC** (Regional Arms Control Verification and Implementation Assistance Centre), de la Zagreb, reprezintă unul dintre primele centre înființate în regiune;
- **Secretariatul eSEE** (societatea informațională în Europa de Sud-Est), de la Sarajevo, finanțat de către Biroul UNDP de la Sarajevo.

III. Principalele obiective ale PSESE pentru 2006

- **Democrația Locală și Cooperarea Transfrontalieră:** se urmărește cooperarea sistematică între subiecții locali din regiune (guvernamentali, civici și din lumea afacerilor), în scopul întăririi complementarității economice, a coeziunii sociale și reconcilierii, precum și pentru consolidarea democrației și stabilității locale.
- **Cooperarea Parlamentară:** este necesar să se pună accent pe cooperarea între Parlamentele țărilor din Sud-Estul Europei, precum și pe acordarea de asistență de tip “capacity-building” în acest domeniu.
- **Infrastructura și energia:** se impune ca atât țările din zonă, cât și comunitatea internațională să acorde o importanță strategică dezvoltării infrastructurii în regiune, prin cofinanțare și instituționalizare a

parteneriatului în transporturi (rutiere, feroviare, aeriene), energie electrică și telecomunicații.

- **Investițiile și comerțul:** asigurarea unui climat de afaceri favorabil și a unui sistem de monitorizare eficient care să contribuie la sporirea oportunităților de investiții, ocupare a forței de muncă și dezvoltare economică în regiune.
- **Migrația ilegală:** se urmărește dezvoltarea unor instrumente comune țărilor din Europa de Sud Est, în vederea reducerii acestui fenomene, în contextul transferului acestei problematice către „regional ownership” (SEECF). Se dorește definitivarea cadrului instituțional al Centrului Regional MARRI.
- **Crima organizată:** se intenționează continuarea eforturilor de eficientizare a activității SPOC și de reformare a Centrului Regional SECI de la București.

IV. Viitorul Pactului de Stabilitate

Pactul de Stabilitate se află în plin proces de restructurare. Uniunea Europeană, Comunitatea Internațională și statele membre consideră că a sosit momentul unei remodelări a activităților Pactului. În acest sens, a fost înființat Grupul de Revizuire (SRG/ Senior Review Group), condus de ambasadorul finlandez Alpo Rusi. Rolul SRG a fost de a găsi soluția cea mai potrivită pentru viitorul Pactului. Această va trebui să cuprindă formatul și cadrul de funcționare al viitoarei structuri care va prelua atribuțiile PSESE, precum și o strategie viabilă de menținere a statelor donatoare. În acest sens, la Masa Regională a Pactului de Stabilitate de la Belgrad, din 30 mai 2006, urmează să se decidă asupra principalelor direcții care vor sta la baza redefinirii activităților PSESE.

V. Prioritățile României în cadrul PSESE

- România, având un nou statut în raport cu Uniunea Europeană, intenționează să-și sporească responsabilitățile în regiune, prin **schimbarea graduală a statutului în cadrul Pactului de Stabilitate, din stat beneficiar în stat donator.**
- România a exprimat intenția de organizare, **în a doua jumătate a anului 2006**, a reuniunii **Mesei Regionale** a PSESE și reuniunilor **Meselor de Lucru** (ML I, II și III), eveniment care ar putea marca finalizarea procesului de reflecție asupra perspectivelor și rolului Pactului de Stabilitate.
- **Contribuția României** va viza cu precădere **împărtășirea experienței acumulate în procesul integrării europene și euro-atlantice.**
- Un obiectiv al României îl va reprezenta **îmbunătățirea climatului investițional și de afaceri în Europa de Sud-Est.** Cooperarea viitoare cu Pactul de Stabilitate va prezenta importanță majoră, în special în marja BAC - Business Advisory Council (ca inițiativă condusă de Pactul de Stabilitate – Masa de Lucru II).
- România intenționează să se implice activ în procesul de **creare a Comunității Energiei în Europa de Sud-Est** cooperând strâns cu Pactul de Stabilitate (Masa de Lucru II).